

BEFOLKNINGSUNDERSØKELSE

OM NORSKE HUSHOLDNINGERS BEVISSTHET OG ATFERD
KNYTTET TIL EGENBEREDSKAP

Laget for
Direktoratet for
samfunnssikkerhet og
beredskap (DSB)

Januar 2020

INNHOOLD

1

PROSJEKT-
INFORMASJON

2

SAMMENDRAG

3

BEKYMRING FOR
HENDELSER OG
KRISER

4

EGENBEREDSKAP
/FORBEREDELSE I
HJEMMET

5

OM UTVALGET
/KONTAKT

PROSJEKTINFORMASJON

FORMÅL

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) ønsker å innhente mer informasjon om norske husholdningers egenberedskap.

Formålet med undersøkelsen er å få økt kunnskap om en rekke ulike aspekter ved befolkningens kjennskap og bevissthet rundt egenberedskap. Herunder hva slags kjennskap befolkningen har til beredskap i kommunen, hvilke type hendelser som befolkningen er mest bekymret for at skal inntreffe, hvilke kommunikasjonsplattformer man vil ty til i en krisesituasjon og hvor godt forberedt man er i tilfelle en krisesituasjon skulle oppstå. Undersøkelsen skal også måle kjennskap til ulike nettstedet som informerer om egenberedskap.

METODE

Rapporten inneholder en oppsummering med overordnede funn. Variasjoner mellom undergrupper kommenteres der det er signifikante forskjeller.

Målgruppen for undersøkelsen er et representativt utvalg av den norske befolkning over 18 år. Undersøkelsen ble gjennomført i Ipsos' web-panel i perioden uke 50-51 2019. Datagrunnlaget består av totalt 1002 intervjuer.

Resultatene er vektet på kjønn, alder, landsdel og utdanningsnivå i henhold til offentlig statistikk for befolknings sammensetningen.

ANALYSE

Feilmarginen varierer med konfidensintervall, antall intervju og svarfordelingen på det enkelte spørsmål. Med rundt 1000 spurte og et 95 %-konfidensintervall ligger feilmarginerne for totalutvalget på rundt +/- 1,4-3,2 prosentpoeng. Feilmarginen for tall i undergrupper er større.

Resultatene tolkes med bakgrunn i kji-kvadrattesting som tester gjennomsnittet i en undergruppe mot gjennomsnittet av alle spurte med et signifikansnivå på 5 % (95 %-konfidensintervall). Signifikante variasjoner mellom relevante undergrupper kommenteres fortløpende.

I tabellene inngår SSBs *sentralitetsindeks* som en av bakgrunnsvariablene. Denne består av seks verdier. I tabellene er disse seks verdiene sammenstilt til tre verdier. For mer informasjon om sentralitetsindeksen se her: [publikasjon](#).

SAMMENDRAG

BEKYMNINGER FOR STØRRE HENDELSER ELLER KRISER

En fjerdedel (24 %) er ganske eller veldig bekymret for at en selv eller noen av ens nærmeste kan bli direkte berørt av en større hendelse eller krise.

Det er flest som er bekymret for cyberangrep på styringssystemer (39 %), terrorangrep i Norge (35 %), flom (28 %) og kapring, skoleskyting eller annen våpenbruk mot uskyldige (27 %). Færrest er bekymret for forsyningskrise (13 %) og kvikkleireskred (13 %).

3 av 10 (28 %) tror det er nokså eller svært sannsynlig at det vil oppstå lengre bortfall av mobilnett/telefon/internett i løpet av de kommende fem årene. 2 av 10 (17 %) tror at det er sannsynlig at brann vil oppstå.

Mer enn 8 av 10 tror imidlertid at det er lite eller ikke sannsynlig at det vil oppstå en naturhendelse som medfører skade på bolig (86 %), knapp mattilgang (86 %) eller lengre bortfall av vann (85 %).

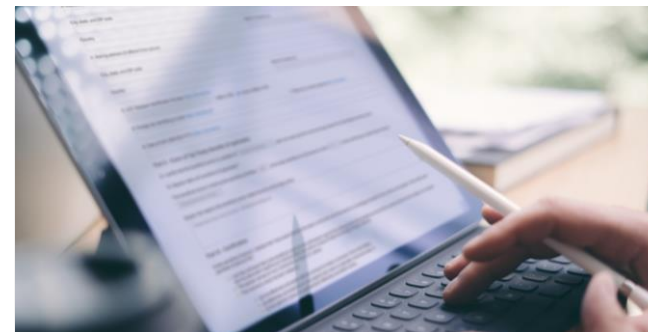

EGENBEREDSKAP OG FORBEREDELSE I HJEMMET

4 av 10 er nokså eller godt forberedt på å klare seg selv i eget hjem dersom strøm, tele- og internett ble borte i tre døgn eller mer, uavhengig av årstid (42 %). Cirka like mange har også tenkt gjennom hvilke farer, ulykker og utfordringer de kan møte hjemme (38 %) og hva de skal gjøre ved lengre bortfall av strøm (37 %).

Skulle en situasjon oppstå, svarer også halvparten (51 %) at de kan grunnleggende førstehjelp. 4 av 10 (42 %) mener at de har stort ansvar for å hjelpe andre i nærmiljøet skulle en større, uønsket hendelse inntreffe.

Samtidig svarer 2 av 10 at de ikke har forberedt seg på farer, bortfall av strøm, nett, førstehjelp eller brannøvelser. Omtrent like mange (17 %) svarer at de ikke er forberedt på å klare seg selv i minimum tre døgn uten strøm/nett, og andelen er høyere blant kvinner (20 %), personer under 40 år (24 %) og personer bosatt i Oslo (24 %).

KJENNSKAP TIL NETTSIDER OG INFORMASJON

En fjerdedel har tenkt gjennom hvordan de kan søke hjelp eller informasjon ved bortfall av mobilnett, telenett eller internett.

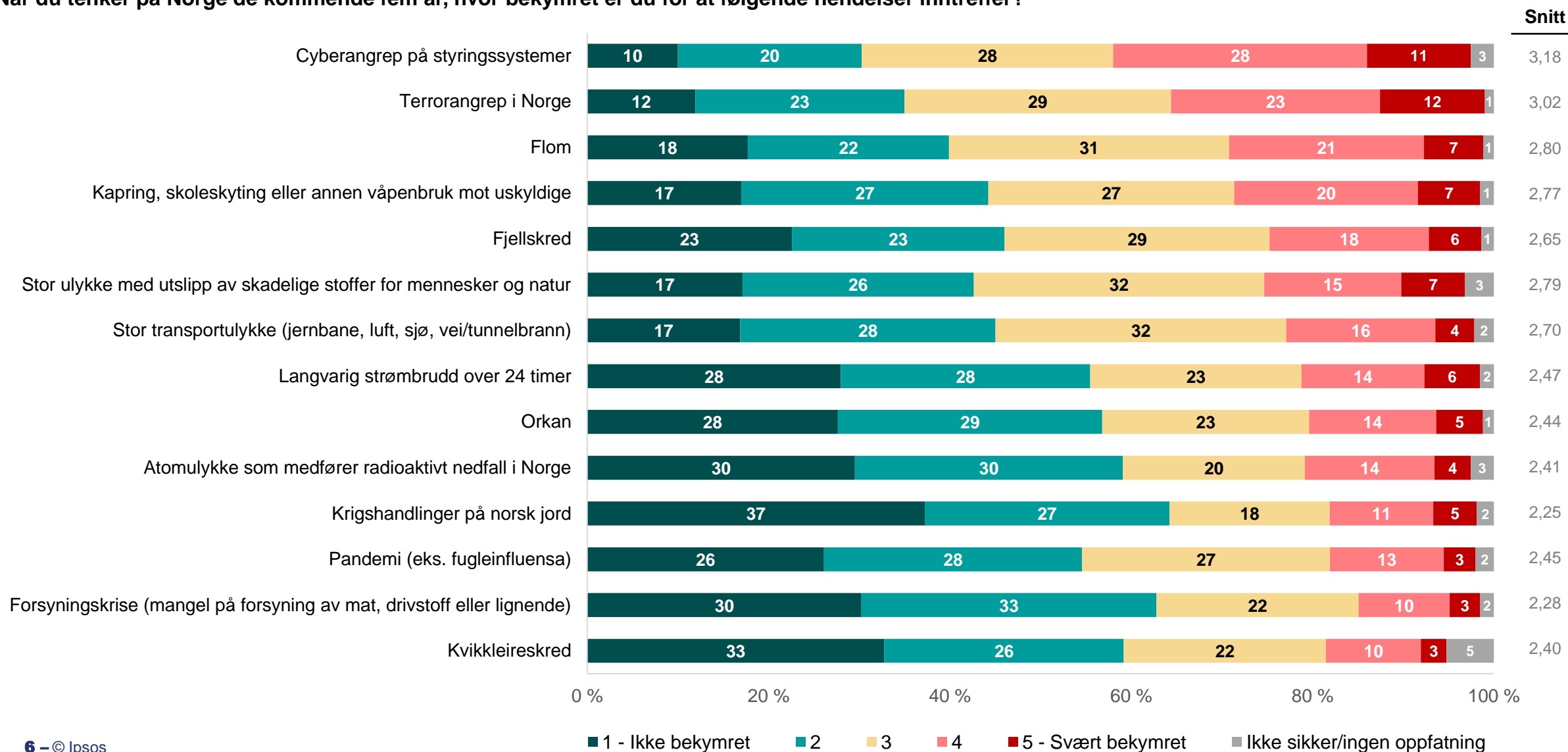
Ved en eventuell krise ville 2 av 10 i første omgang søkt informasjon via TV (22 %), radio (21 %) eller nettavis (22 %). Dersom en krise inntreffer, vet 1 av 3 (32 %) hvor de kan få informasjon fra kommunen, og en fjerdedel (26 %) hvor nærmeste tilfluktsrom er.

3 av 10 har enten hørt om eller besøkt dsb.no (29 %), mens andelen er litt over 1 av 10 for henholdsvis kriseinfo.no (14 %) og sikkerhverdag.no (11 %). Resultatene viser at menn oftere oppgir at de har hørt om de ulike nettsidene, enn kvinner.

BEKYMRING FOR STØRRE HENDELSESR OG KRISER

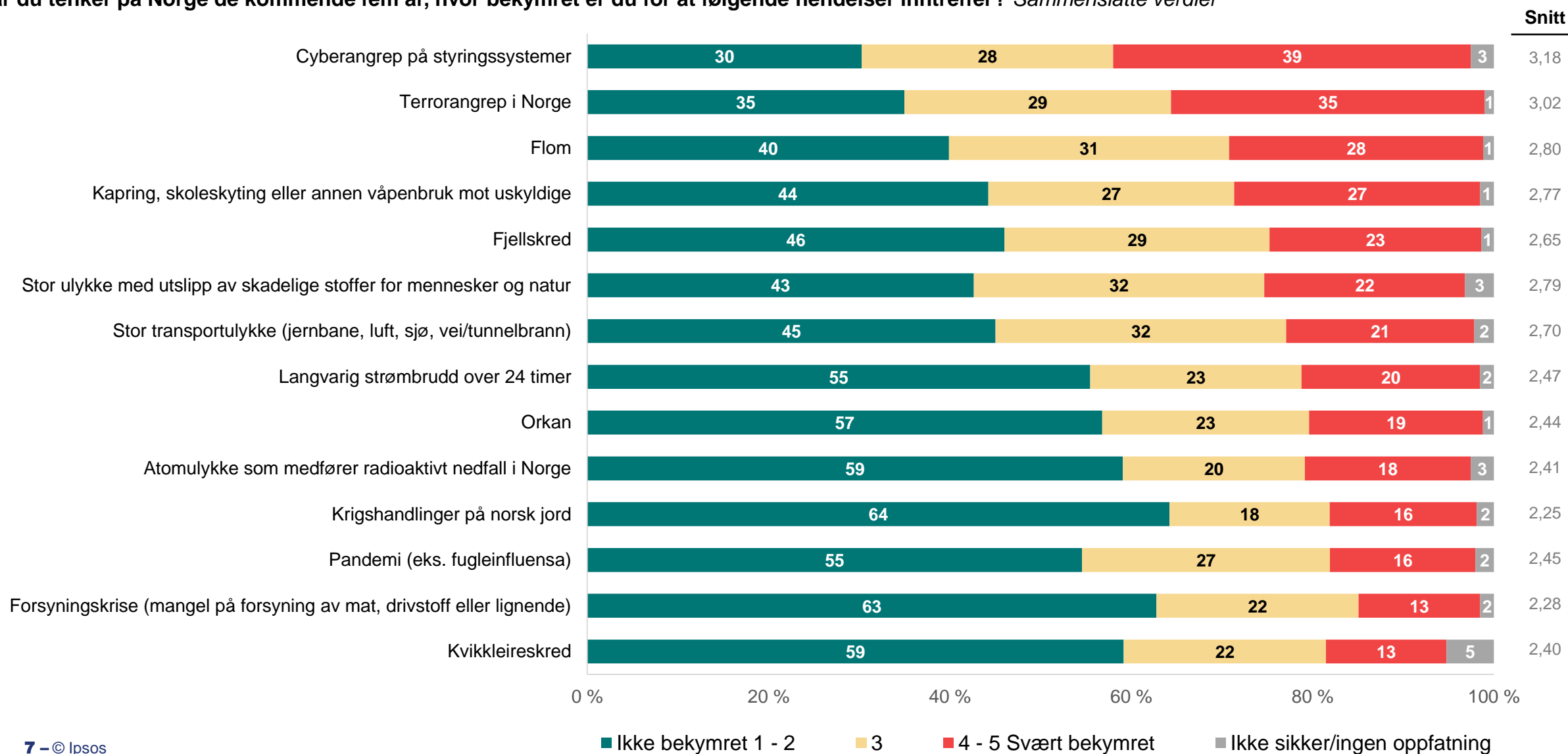
Størst bekymring for cyberangrep på styringssystemer, terrorangrep, våpenbruk mot uskyldige og flom

Når du tenker på Norge de kommende fem år, hvor bekymret er du for at følgende hendelser inntreffer?

Størst bekymring for cyberangrep på styringssystemer, terrorangrep, våpenbruk mot uskyldige og flom

Når du tenker på Norge de kommende fem år, hvor bekymret er du for at følgende hendelser inntreffer? *Sammenslåtte verdier*

SIGNIFIKANTE VARIASJONER MELLOM UNDERGRUPPER

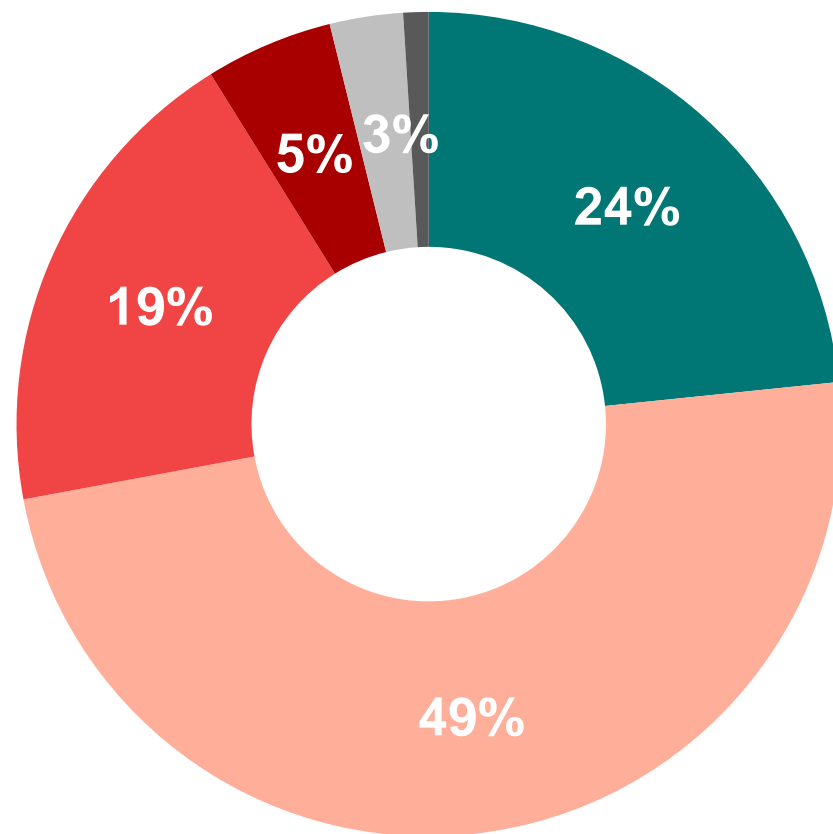
Andel som har svart verdi 4 eller 5 (svært bekymret) på Q1

- Sammenlignet med gjennomsnittet, er kvinner gjennomgående mer bekymret for at ulike hendelser skal inntreffe enn menn. Kvinner har en særlig høyere andel som er bekymret for terrorangrep i Norge (40 %), kapring, skoleskyting eller annen våpenbruk mot uskyldige (31 %), krigshandlinger på norsk jord (20 %), atomulykke som medfører radioaktivt nedfall (22 %) og flom (31 %).
- Blant ulike aldersgrupper er personer mellom 18 og 29 år gjennomsnittlig mer bekymret for fjellskred (29 %), pandemi (22 %) og krigshandlinger på norsk jord (21 %). Personer mellom 30 og 39 år er mer bekymret for kapring, skoleskyting eller annen våpenbruk mot uskyldige (31 %), særlig kvinner (42 %). Menn mellom 40 og 59 år er gjennomgående mindre bekymret for at ulike hendelser skal inntreffe.
- Blant personer over 60 år er menn spesielt bekymret for cyberangrep på styringssystemer (51 %), mens kvinner er gjennomsnittlig mer bekymret for flom (36 %), fjellskred (34 %), forsyningskrise (20 %), langvarig strømbrudd (26 %) og atomulykke (25 %).
- Vi finner også noen regionale forskjeller. Personer bosatt i Oslo er mer bekymret for kapring, skoleskyting eller annen våpenbruk mot uskyldige (35 %) og pandemi (24 %). Personer bosatt på Vestlandet eller Midt-Norge er mer bekymret for orkan, hhv. 24 % og 29 %.

1 AV 4 ER GANSKE ELLER
VELDIG BEKYMRET FOR
Å BLI BERØRT AV EN
STØRRE KRISE

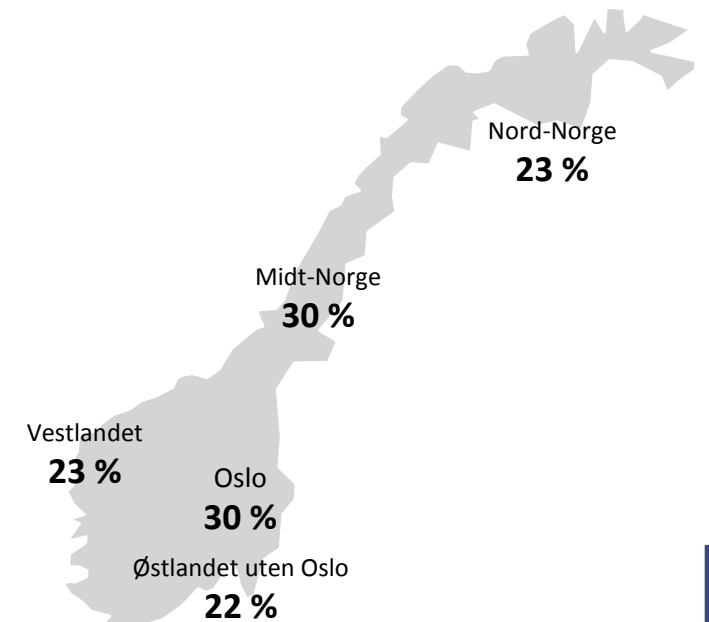
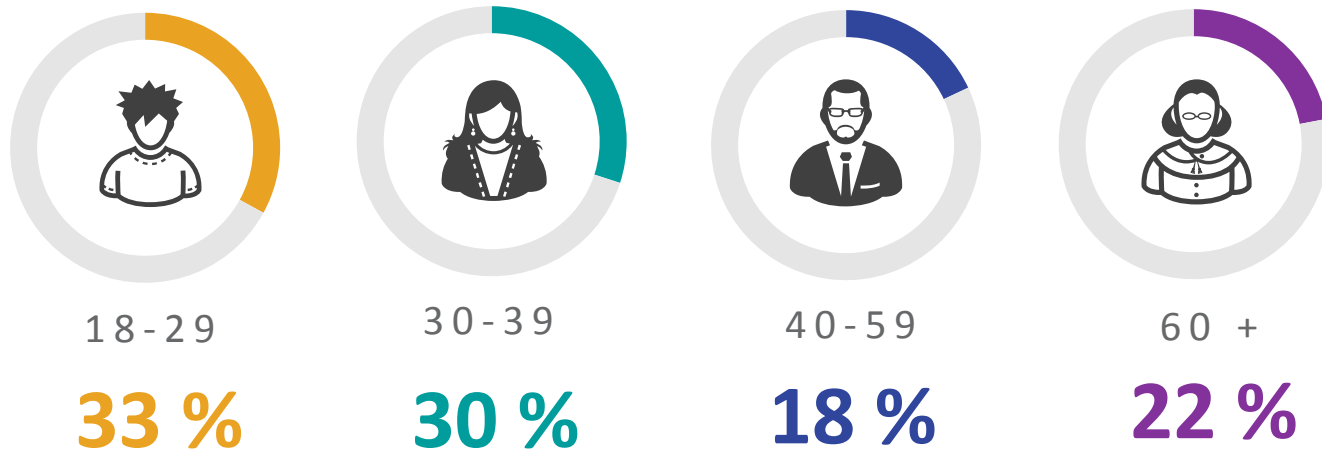
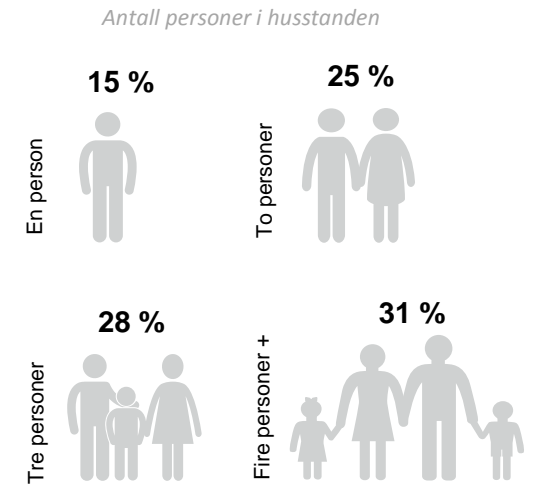
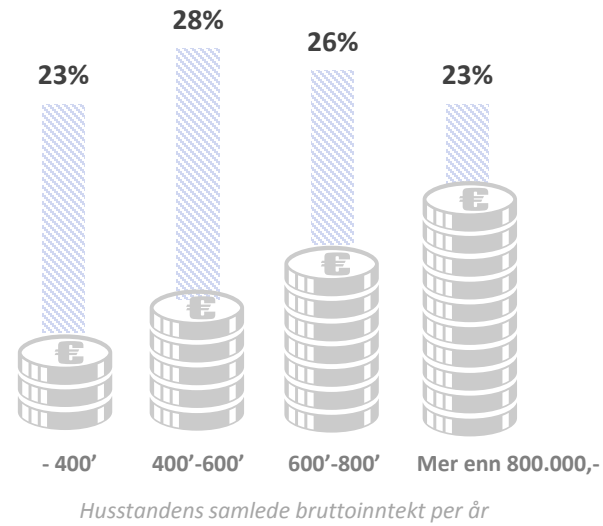
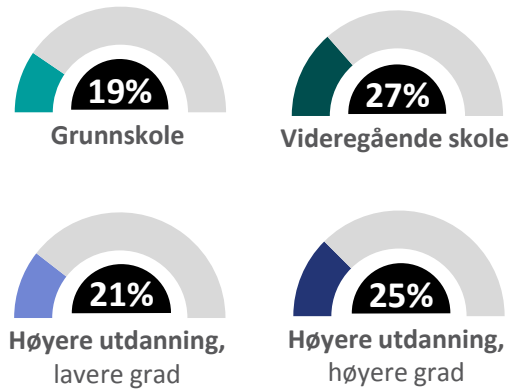
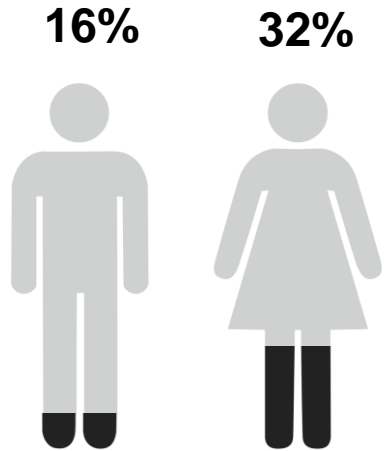
I hvilken grad er du bekymret for at du eller noen av dine
nærmeste kan bli direkte berørt av en større hendelse eller krise?

- Ikke bekymret
- Litt bekymret
- Ganske bekymret
- Veldig bekymret
- Ikke sikker/ingen oppfatning
- Ønsker ikke svare

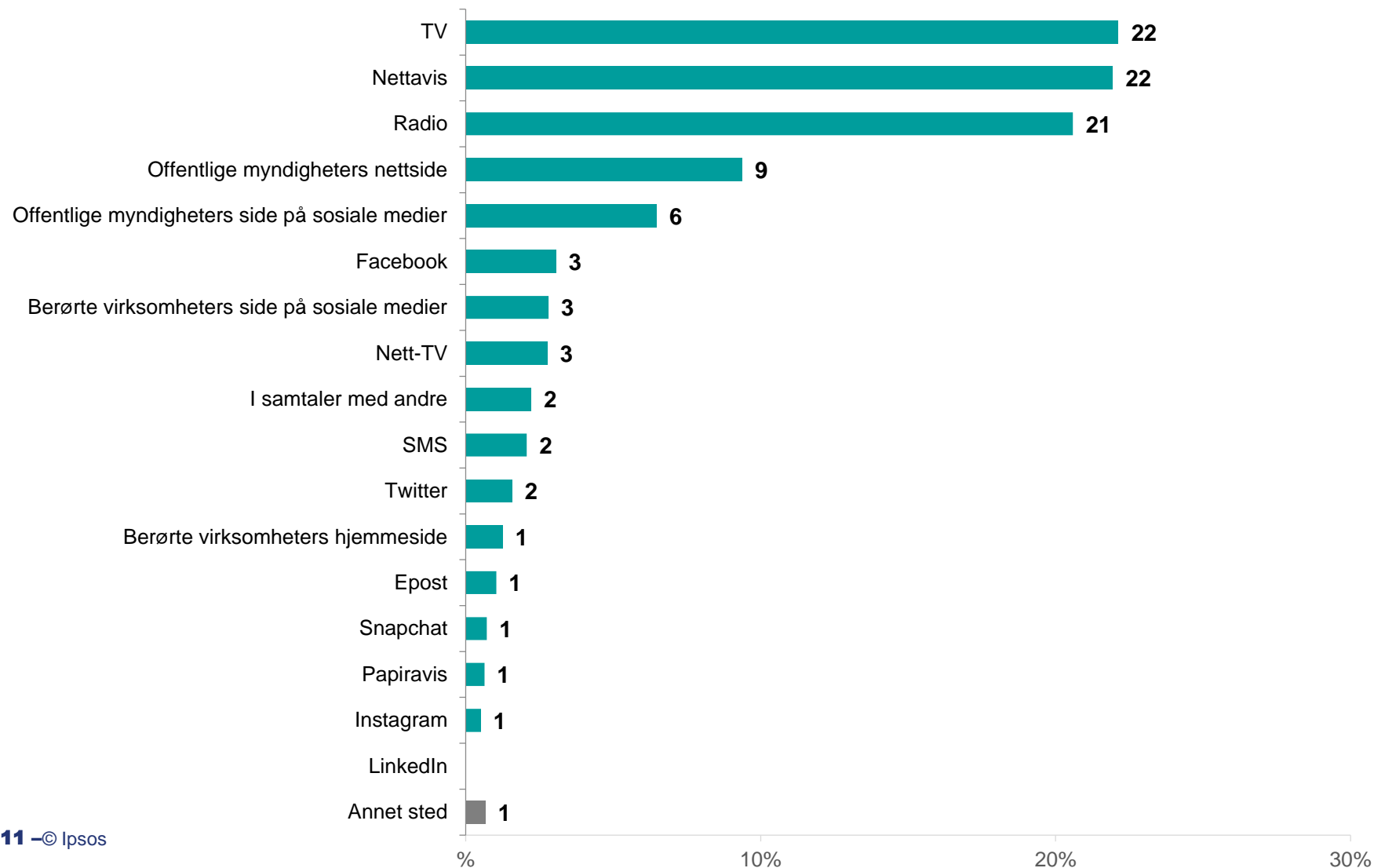
Bekymret for at en selv eller noen av ens nærmeste kan bli direkte berørt av en større hendelse/krise

Andel svart «ganske eller veldig bekymret» (n=234)

2 av 10 ville søkt informasjon via TV, radio eller nettavis ved en eventuell krise

Dersom en større krisesituasjon skulle inntreffe, som for eksempel en stor transportulykke, naturkatastrofe, terrorangrep, omfattende forurensning eller lignende - hvor vil du i første omgang søke informasjon om krisen?

- Flere kvinner enn menn ville søkt informasjon på TV, hhv. 25 % mot 19 %.
- Personer i aldersgruppene 18-29 år og 30-39 år svarer oftere at de ville søkt informasjon i nettaviser, hhv. 36 % og 31 %.
- Det er en høyere andel blant personer mellom 40 og 59 år som ville søkt informasjon på offentlige myndigheters nettside (14 %).
- Personer over 60 år har en høyere andel som ville søkt informasjon på TV (27 %) eller radio (36 %).
- Det er en høyere andel blant personer bosatt på Østlandet utenom Oslo som ville søkt etter informasjon på radio (25 %).

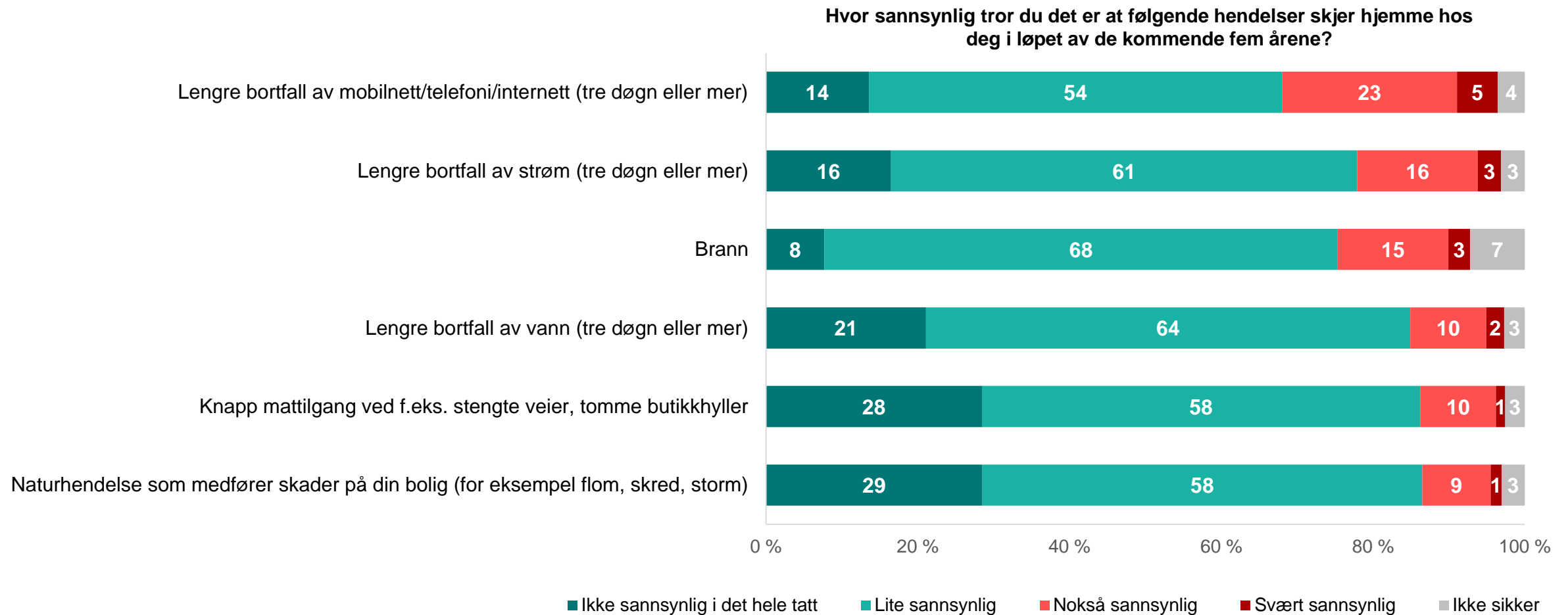
Dersom en større krisesituasjon skulle inntreffe, som for eksempel en stor transportulykke, naturkatastrofe, terrorangrep, omfattende forurensning eller lignende - hvor vil du i første omgang søke informasjon om krisen?

«ANNET STED»

- *Google*
- *Søke på internett*
- *NRK*
- *Nødsamband til brann, politi og helse*

Base: n=6

3 av 10 tror det er nokså eller svært sannsynlig at det vil oppstå lengre bortfall av mobilnett/telefon/internett i løpet av de kommende fem årene

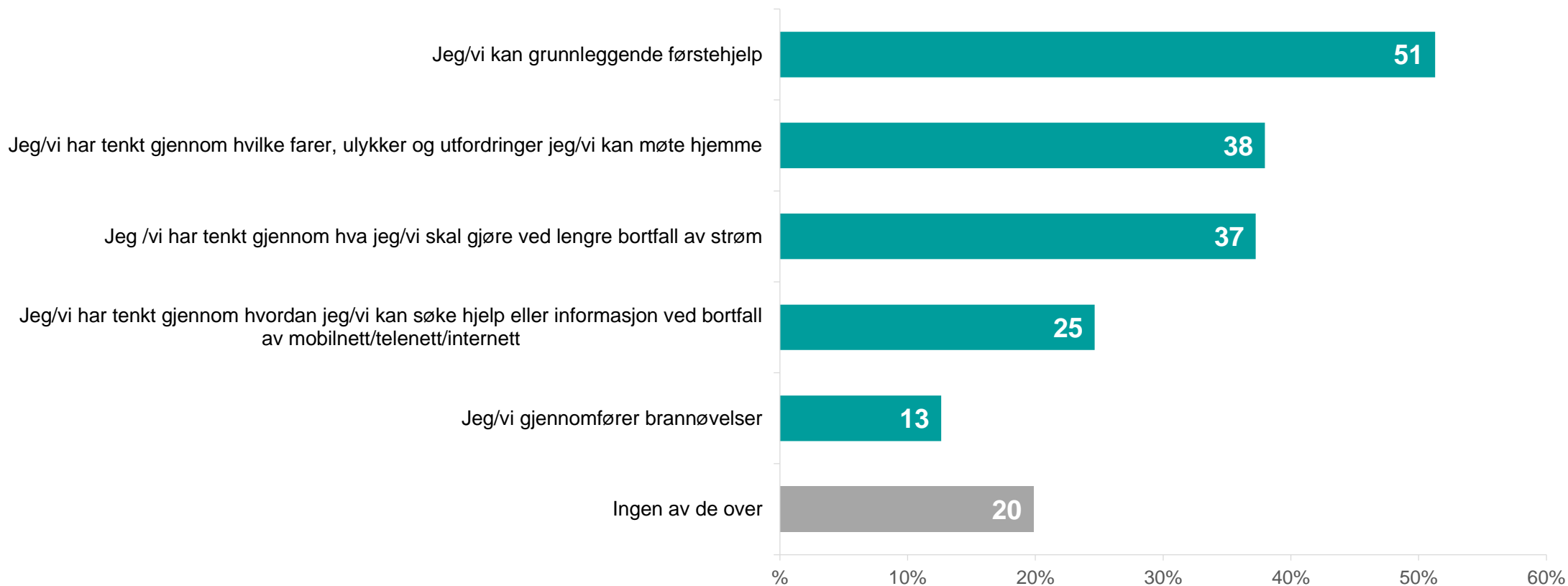

- Menn har en gjennomgående høyere andel som har svart at det er «Ikke sannsynlig i det hele tatt» at ulike hendelser vil skje hjemme hos dem enn kvinner.
- Den yngste aldersgruppen mellom 18 og 29 år har gjennomgående en høyere andel som har svart enten «Nokså →» eller «Svært sannsynlig» at ulike hendelser vil inntreffe. Jo eldre man er, jo mer synker andelen som tror at det er sannsynlig at de respektive hendelsene vil skje.
- I Oslo er det en gjennomsnittlig høyere andel som tror det er nokså/svært sannsynlig at lengre bortfall av vann (21 %) eller knapp mattilgang (18 %) vil skje i løpet av de kommende fem årene. Personer i Midt-Norge har en gjennomsnittlig høyere andel som tror at en naturhendelse som medfører skader på boligen vil skje (18 %).

EGENBEREDSKAP OG FORBEREDELSE I HJEMMET

Halvparten kan grunnleggende førstehjelp

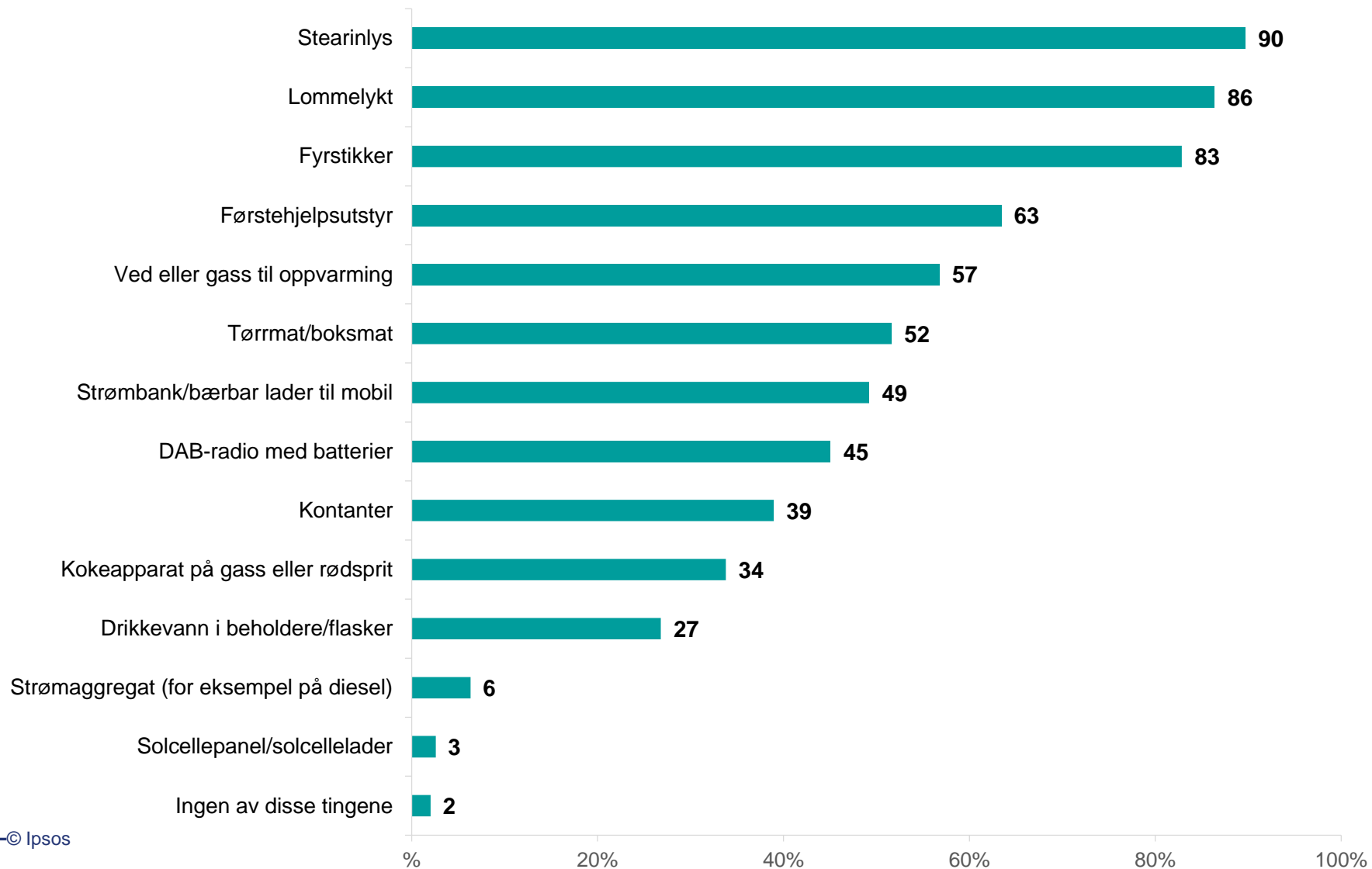
Hvordan har du/dere forberedt deg/dere på hendelser som kan skje i hjemmet? *Flere svar mulig*

- Det er en høyere andel menn enn kvinner som svarer at de har tenkt gjennom hvordan de kan søke hjelp eller informasjon ved bortfall av mobilnett/telenett/internett, hhv. 30 % mot 20 %.
- Personer mellom 30-39 år og 40-59 år har oftere svart at de kan grunnleggende førstehjelp, hhv. 60 % og 58 %. Andelen som kan førstehjelp øker også med utdanningsnivå, fra 47 % blant dem med videregående som høyeste fullførte utdanning, til rundt 63-65 % blant dem med høyskole/universitetsutdanning.
- Jo eldre man er, jo flere har tenkt gjennom hva man skal gjøre ved lengre bortfall av strøm. Andelen er gjennomsnittlig høyere for personer over 40 år (42 %), for personer bosatt på Vestlandet (43 %) og blant personer med høyere utdanning (univ./høgskole 4 år+) (49 %).

Majoriteten har stearinlys og lommelykt, mens færre har kokeapparat og drikkevann i beholdere/flasker

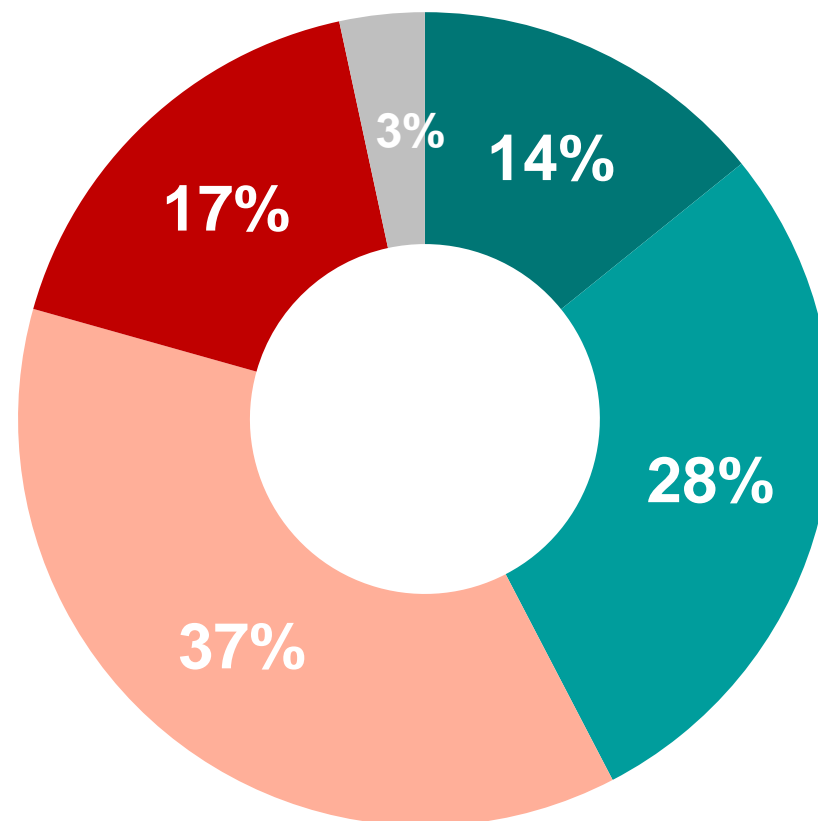
Hvilke av følgende ting har du/din familie i boligen? Flere svar mulig

- Flere kvinner enn menn svarer at de har tørrmat/boksmat (hhv. 55 % og 48 %) eller stearinlys (hhv. 92 % og 87 %) i boligen.
- Det er en gjennomgående høyere andel blant personer mellom 40 og 59 år som har svart at de har de ulike tingene i boligen (alt unntatt kontanter og solcellepanel). Personer under 40 år har på sin side sjeldnere noen av tingene som er nevnt. De over 60 år har oftere kontanter, DAB-radio, fyrstikker og førstehjelpsutstyr, sammenlignet med gjennomsnittet.
- Personer bosatt på Østlandet utenom Oslo eller Nord-Norge har oftere svart at de har lommelykt, ved/gass til oppvarming, kokeapparat på gass/rødsprit eller strømaggregat.
- Resultatene viser også tegn til at personer med høyere inntekt- og utdanningsnivå oftere besitter de ulike tingene.

4 AV 10 ER NOKSÅ ELLER
GODT FORBEREDT PÅ Å
KLARE SEG SELV I EGET
HJEM DERSOM STRØM,
TELE- OG INTERNETT
BLE BORTE

Dersom strøm, tele-/mobilnett og internett ble borte i ditt nærområde. I hvilken grad vil du si at du og din husholdning er forberedt på å klare dere selv i eget hjem i minimum 3 døgn, uavhengig av årstid?

■ Godt forberedt

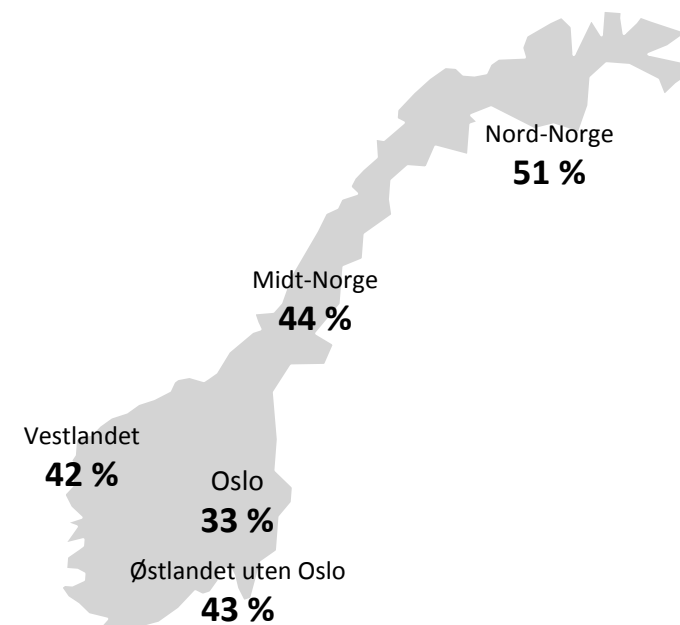
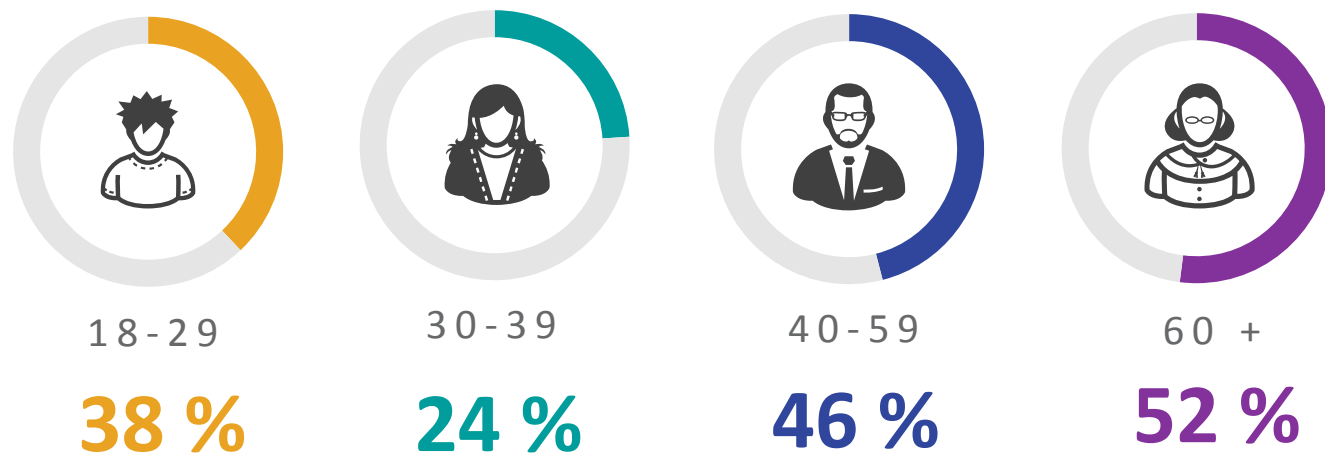
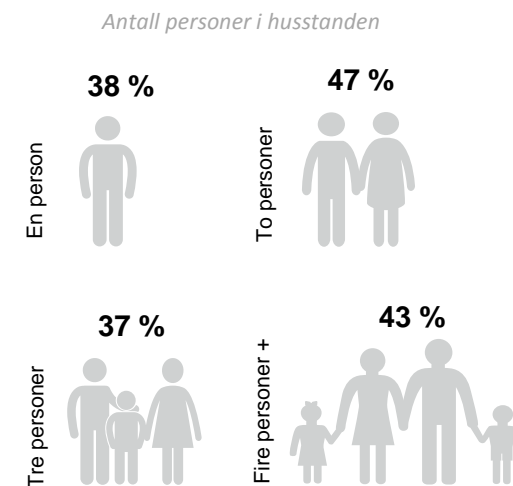
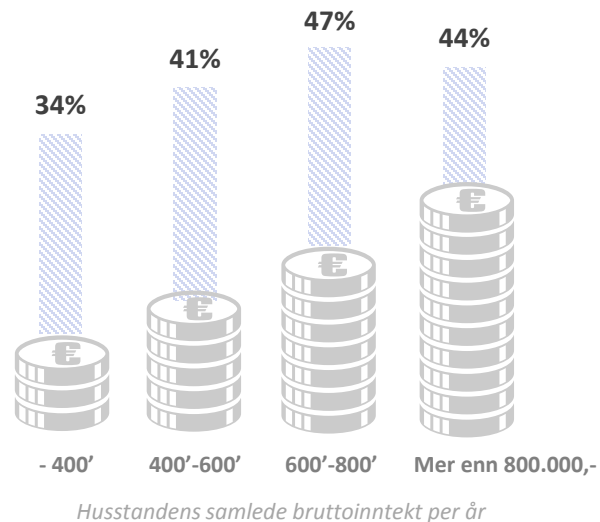
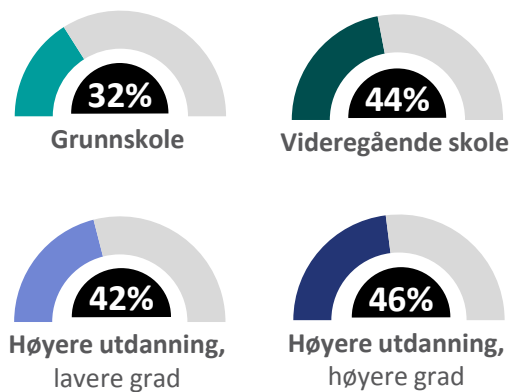
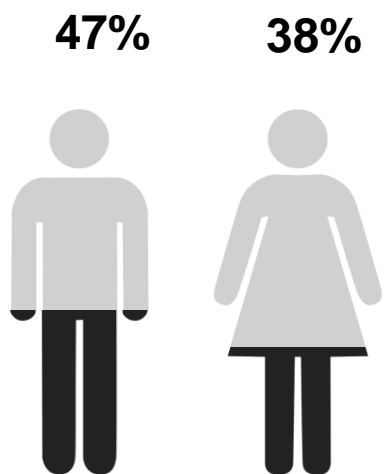
■ Nokså forberedt

■ Litt forberedt

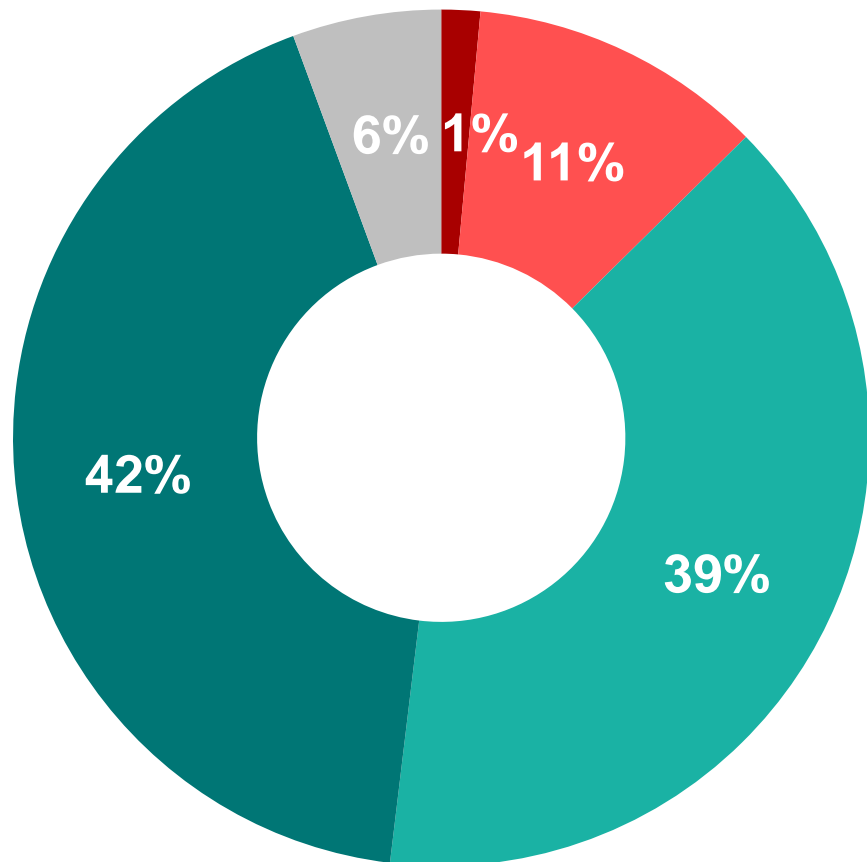
■ Ikke forberedt i det hele tatt

■ Ikke sikker

Dersom strøm, tele-/mobilnett og internett ble borte i ditt nærområde. I hvilken grad vil du si at du og din husholdning er forberedt på å klare dere selv i eget hjem i minimum 3 døgn, uavhengig av årstid? **Andel svart «nokså» eller «godt forberedt» (n=423)**

8 AV 10 MENER AT DE HAR NOE ELLER STORT ANSVAR FOR Å HJELPE ANDRE I NÆRMILJØET HVIS EN STØRRE, UØNSKET HENDELSE SKULLE INNTREFFE

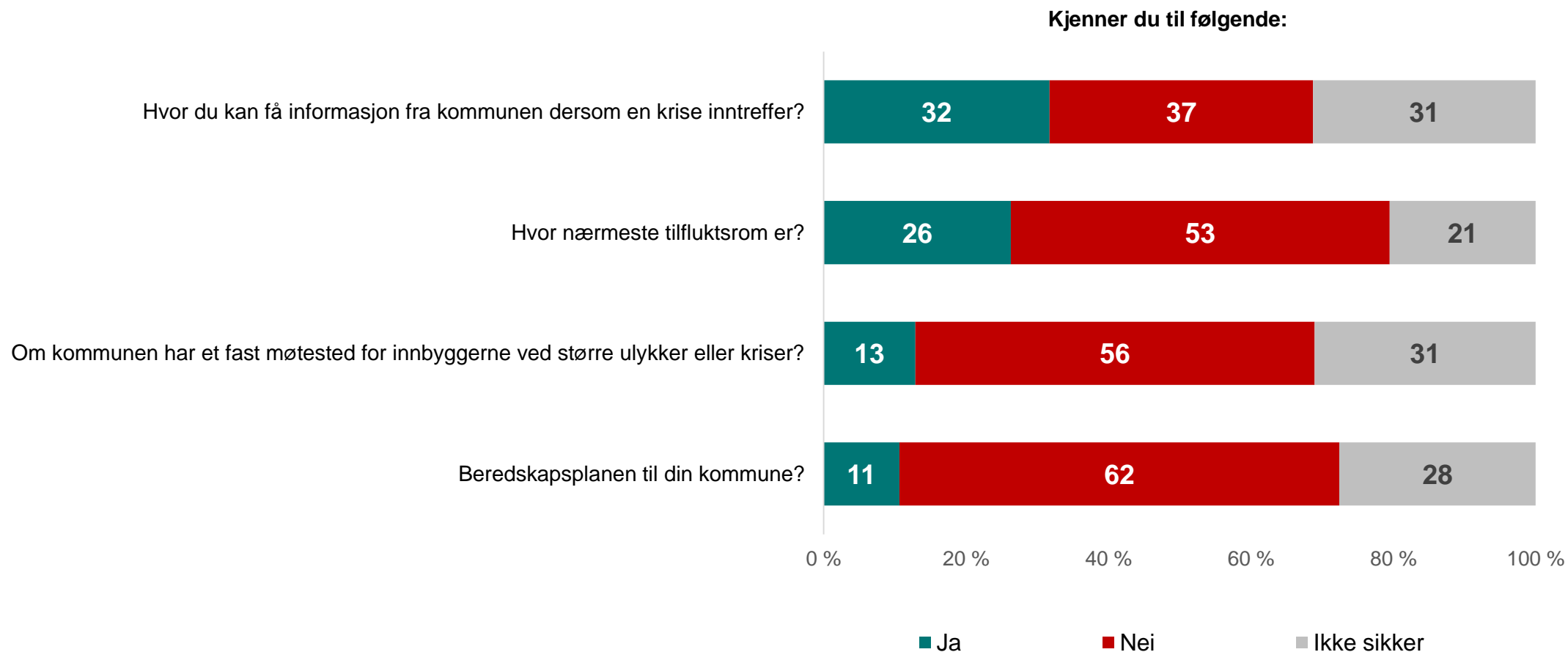

Dersom det skulle inntreffe en større, uønsket hendelse i ditt nærmiljø I hvilken grad mener du at du har et ansvar for å hjelpe andre i nærmiljøet?

- Ikke ansvar i det hele tatt
- Lite ansvar
- Noe ansvar
- Stort ansvar
- Ikke sikker/ingen oppfatning

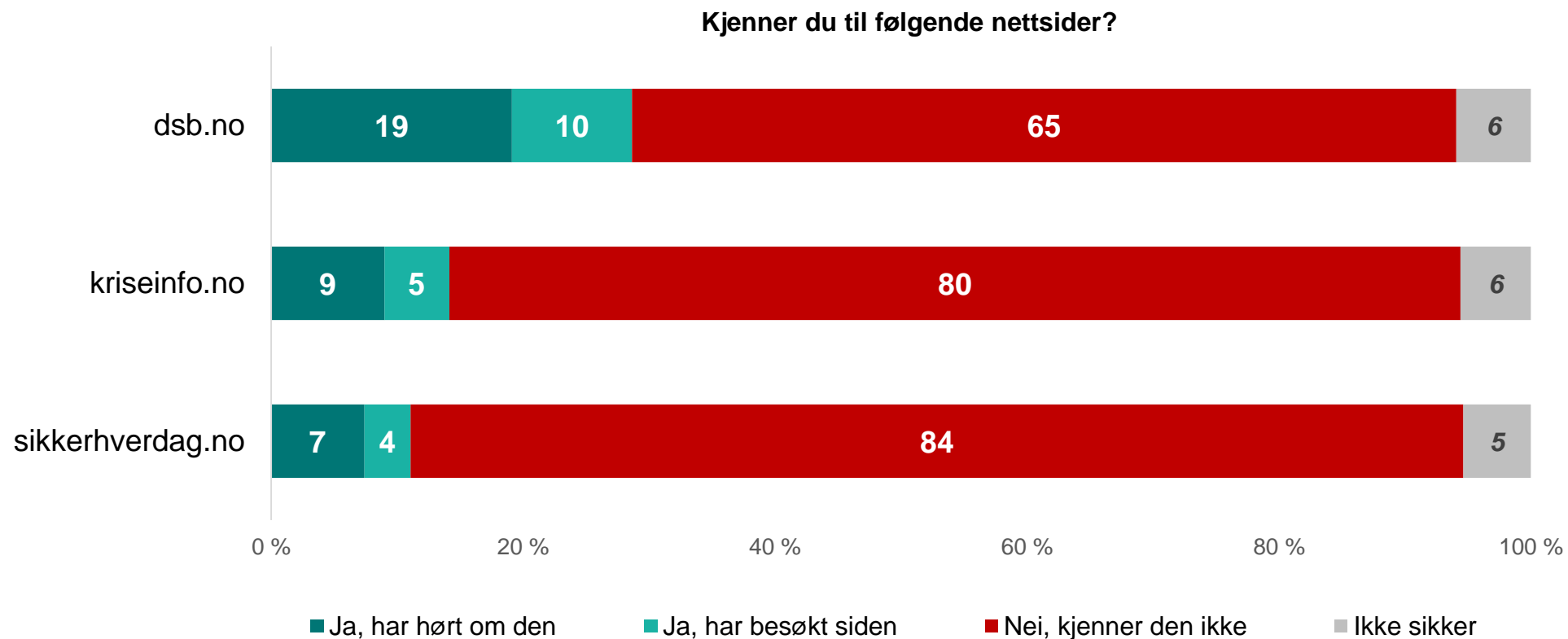
- Det er en gjennomsnittlig høyere andel menn og personer mellom 18 og 29 år som mener at man har lite eller ikke ansvar i det hele tatt for å hjelpe andre i nærmiljøet, hhv. 15 % og 24 %.
- Det er en signifikant høyere andel blant dem mellom 40 og 59 år som mener man har «stort ansvar» (51 %).
- Resultatene viser tegn på at andelen som mener at man har stort ansvar øker med utdannings- og inntektsnivå.

Over halvparten vet ikke hvor nærmeste tilfluktsrom er eller om kommunen har et fast møtested for innbyggere ved større ulykker eller kriser

- Menn har høyere kjennskap enn kvinner til hvor man kan få informasjon fra kommunen dersom en krise inntreffer (hhv. 35 % og 29 %) og beredskapsplanen i kommunen (hhv. 13 % og 8%).
- Det er en høyere andel personer mellom 18 og 29 år som svarer at de kjenner til beredskapsplanen i kommunen (16 %) enn i øvrige aldersgrupper.
- Personer mellom 40 og 59 år har høyere kjennskap til hvor man kan få informasjon fra kommunen dersom en krise inntreffer (36 %) og hvor nærmeste tilfluktsrom er (35 %).
- Personer i Midt-Norge har høyere kjennskap til om kommunen har et fast møtested for innbyggere ved større ulykker/kriser (18 %), hvor man kan få informasjon fra kommunen (39 %) og beredskapsplanen til kommunen de bor i (19 %).

3 av 10 kjenner til nettsiden dsb.no

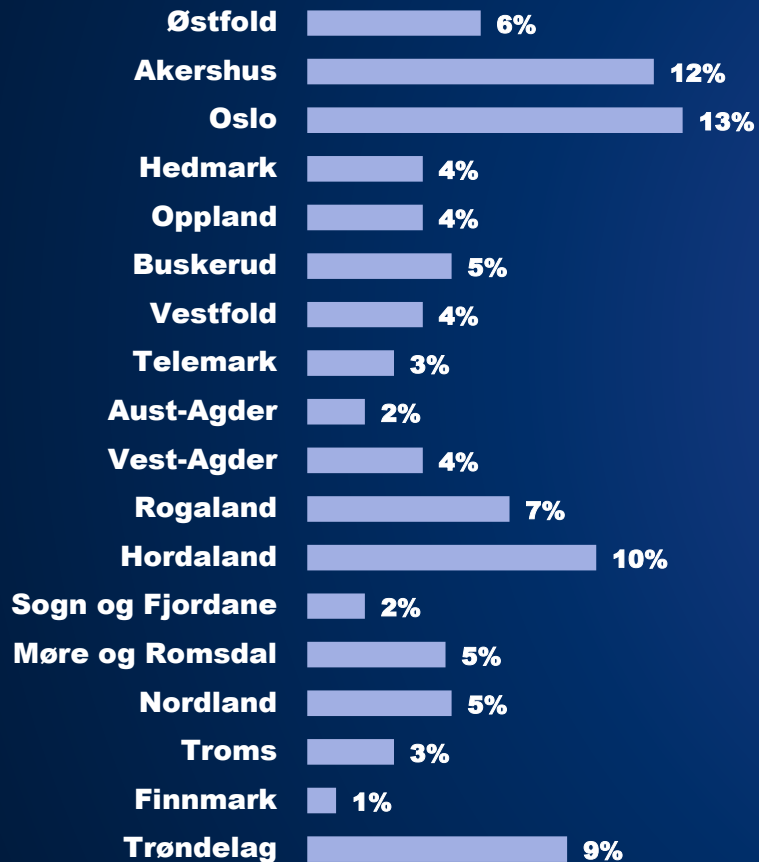

- Det er en høyere andel menn som svarer at de har hørt om dsb.no, sikkerhverdag.no, eller kriseinfo.no, enn kvinner.
- Personer mellom 18 og 29 år har oftere svart at de ikke kjenner til dsb.no (72 %), samtidig som de oftere svarer at de har besøkt enten sikkerhverdag.no (9 %) eller kriseinfo.no (17 %).
- Det er gjennomsnittlig flere bosatt i Oslo som har besøkt dsb.no (15 %) eller sikkerhverdag.no (8 %). Ser man på disse to verdiene samlet, er det en gjennomsnittlig høyere andel som har enten hørt om eller besøkt siden sikkerhverdag.no eller kriseinfo.no i Midt-Norge, hhv. 17 % og 21 %.

OM UTVALGET

OM UTVALGET

FYLKE

KJØNN

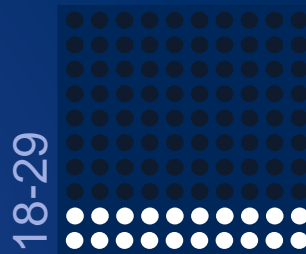

52%

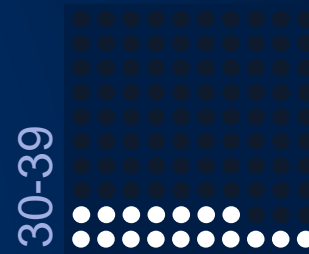

48%

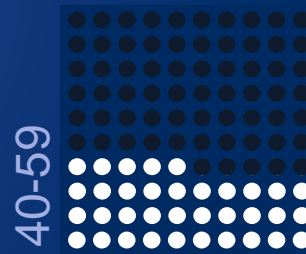
ALDER

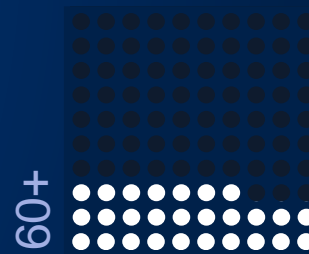
20%

17%

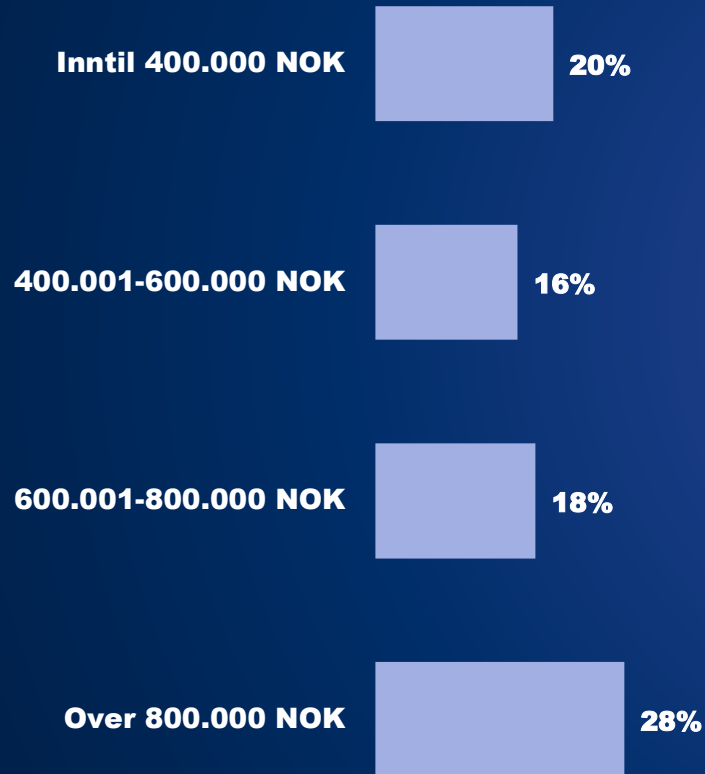
35%

27%

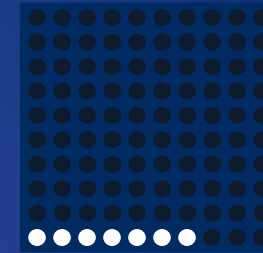
OM UTVALGET

SAMLET BRUTTO HUSSTANDSINNTEKT

HØYESTE FULLFØRTE UTDANNINGSNIVÅ

Grunnskole
(Inntil 10 års skolegang)

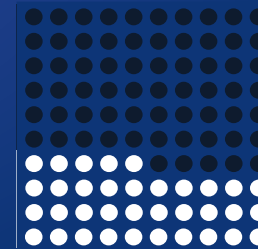
7 %

VGS
(11-13 års skolegang)

35 %

Høyskole/Universitet
(lavere grad, 1-3 år)

35 %

Høyskole/Universitet
(høyere grad, 4 år+)

23 %

KONTAKT

LINN SØRENSEN HOLST

Leder

Ipsos Public Affairs

Linn.holst@ipsos.com

CARINA RIBORG HOLTER

Konsulent

Ipsos Public Affairs

Carina.holter@ipsos.com

**BE
SURE.
ACT
SMARTER.**

GAME CHANGERS

